

Remissvar Från Kris till Kraft

Stockholm 2022-02-15

Diarienummer Ku2021/02071

Sveriges Biografägareförbund tar tillfället att yttra sig över remiss SOU 2021:77 Från kris till kraft. Återstart för kulturen.

Sammanfattning

Sveriges Biografägareförbund välkomnar att regeringen tillsatte en utredning vars uppgift var att beskriva och komma med förslag på åtgärder för att stärka kulturen efter pandemin. Vi vill ta tillfället i akt att kommentera några av de förslag och tankar som utredningen framfört.

Utredningen skriver att samtliga konstområden är drabbade av pandemin vilket stämmer eftersom filmfestivaler har fått ställas in, restriktionernas utformning gjorde att biografer tvingades i princip att stänga under perioder samtidigt som andra verksamheter kunde fortsätta om än i begränsad form. Samtidigt skriver utredningen att enligt Filminstitutet havererade branschen på grund av affärsmodellen för filmproduktion bygger på biograferna.

Vi håller inte med om att den statliga filmpolitiken som infördes 2017 bygger på biograferna. Affärsmodellen har fått stå tillbaka för en statlig filmpolitik som bygger på att regeringen höjde momsen på bio från sex till 25 procent. Teater, opera, museer och balett har dock sex procents moms. Det har lett till ökade biljettpriser samtidigt som den statliga filmpolitiken tagit ökad kontroll över medlen och vilka filmer som ska få stöd.

Utredningen skriver att det behövs någon typ av stimulanstöd för att locka tillbaka publiken när restriktionerna lättas. Att sänka momsen till sex procent är en åtgärd som skulle leda till en positiv effekt för såväl biobesökare som för biograferna. Därmed välkomnar vi bedömningen och utredningen förslag att vidta offentliga åtgärder. Vi välkomnar också förslaget att regeringen bör överväga om ett nytt filmavtal kan ingås.

Kultursektorn är ett ekosystem

Utredningen konstaterar att kultursektorn är ett ekosystem. Vi delar den synen och anser filmbranschen har under pandemin kommit närmare varandra eftersom alla ville ha något att komma tillbaka till. På så sätt har pandemin skapat en större sammanhållning som regeringen skulle kunna använda för att ta ett omtag kring filmpolitiken.

De ekonomiska förutsättningarna för svensk filmproduktion behöver stärkas

De medel som Filminstitutet hanterar saknar årlig uppräkningsvilket innebär att det i praktiken för varje år som går blir mindre pengar till filmkulturen. Kostnaderna för att producera film har ökat samtidigt som budgetarna inte ökar. Vi tror att kombinationen av den statliga filmpolitiken, den höjda momsens, de detaljerade filmmålen sammantaget är bidragande orsaker till sämre kvalitet på filmerna och därav ett sjunkande intresse för att se svensk film.

Det här kan snabbt bli bättre om regeringen sänker momsens, gör om de filmpolitiska målen och inför ett demokratikriterium så att filmerna som produceras inte detaljstyrts, momsens sänks till sex procent och filmstödet ökar. Det skulle leda till en kraftig förbättring av villkoren för svensk filmkultur.

Den digitala utvecklingen medför behov av nya lösningar för filmen

Vi anser att dagens filmpolitik har suddat ut gränserna mellan kulturen och politiken. Det finns inte armslängds avstånd vilket gör att filmer politiseras utifrån förbestämde mål. Vanligtvis brukar den typen av styrning inte anses höra hemma i demokratier men har det blivit så i Sverige. Vi föreslår därför att regeringen ser hur Norges filmpolitiska mål har utformats.

Den digitala utvecklingen har sprungit ifrån politiken, inte marknaden. De nya streamingtjänsterna är här för att stanna, de producerar och visar innehåll som efterfrågas av publiken. Eftersom de inte mottar stöd behöver de inte heller producera politiskt styrda filmer. Att streamingtjänster kan bidra till filmkulturen är något som förekommer i ett antal länder. När Sverige skulle implementera EU:s AV-direktiv (Audiovisual Media Service Directive) valde regeringen att inte utreda frågan om streamingtjänster ska bidra till filmkulturen. Vi föreslår att regeringen tillsätter en utredning som får titta på den frågan.

Vidare beskriver utredningen att regeringen bör överväga huruvida länken mellan medel för konsumtion av film och medel för produktion av film, som tidigare reglerades i filmavtalet, bör återupptas.

Vi välkomnar utredningens uppmaning till regeringen och kan bara understryka att branschen står redo att inleda diskussioner om hur ett nytt, modernt avtal skulle kunna utformas.

Vi föreslår att den statliga filmkulturen utreds på nytt. Ett nytt filmavtal skapas med nya villkor som mycket bättre omfamnar den utveckling som skett. Streamingtjänster kan bli en del av det nya filmavtalet. Biografer på mindre orter kan få bättre förutsättningar att visa film, filmproduktionen behöver bli fri från politiken så att vi kan skapa filmer som publiken egentligen vill se.

Samtidigt ska vi komma ihåg att det digitala är ett komplement till det fysiska. Om pandemin har lärt oss något är det att uppskatta det fysiska mötet och där spelar biograferna fortsatt en viktig roll.

Inför ett produktionsincitament för film och tv i Sverige

Vi tillstyrker utredningens förslag att införa ett produktionsincitament i syfte att stärka produktionen av film och tv i Sverige efter pandemin och för att kunna konkurrera om inspelningar som annars förläggs till andra länder vars produktionsincitament redan är omfattande. Som bransch har vi sett trenden med produktionsincitament under lång tid, länder inför det och lyckas därigenom få inspelningar till sig. Sverige har länge legat efter men vi välkomnade satsningen som regeringen lade in i budgetpropositionen för 2022 om 100 miljoner kronor om året.

Frågan om produktionsincitament undersöktes av Tillväxtverket på uppdrag av regeringen redan år 2017. Tillväxtverket föreslog då i rapporten Produktionsincitament och finansieringsstimulanser för filminspelningar, Rapport 0239, att staten bör initialt avsätta totalt 300 miljoner kronor per år. Det här var år 2017. Nu kommer 100 miljoner kronor under 2022 vilket vi givetvis välkomnar, men det behövs mer och det behöver vara långsiktigt för att Sverige ska bli ett attraktivt produktionsland. Effekterna av produktionsincitamentet skulle inte bara visa upp svenska miljöer, det skulle också leda till fler arbetstillfällen.

Peter Fornstam
Ordförande i Sveriges Biografägareförbund

Sveriges Biografägareförbund är en ideell förening med ändamål att sammanföra och sammanhålla Sveriges biografägare. Totalt representerar vi 361 biografer runtom i Sverige.

Kontaktuppgifter:

Sveriges Biografägareförbund

Postadress: Box 23021, 104 35 Stockholm

E-post: info@biografagareforbundet.se